

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 3 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szordán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolós szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Karoly ügyvédi irodája, Barátok tere Maaiojlovia-ház.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.

Nyitlter soronkint 40 fillér.

Politikai párbaj.

Még jó messze esnek a képviselő-választások, még ez idő szerint a dus barackz termést és a kevésbé dus buzatermést gyűjtik a tisztelt választó polgárok kosarakba, meg zsákokba, de a korteskedés már megindult ország-szerte. — Egyelőre az urak egymás közt beszélnek meg a tennivalókat jórészt, de sok helyen a pártvezérek „érczes“ hangja hallatszik. A pártvezéreké, kik abban lelik gyönyörűségüket, hogy egymást szapulják, egymást sajnálják le a sárga földig és ha éppen agyagos sár akad a markukba, odavágják a kedves polgártársak nyíll színe előtt, ezek nem kis gyönyörűségére, a pártelnökök — köpönyegéhez!

Nálunk évek óta szélcsend uralkodik a politikában. — Személyek harcza okozott néha egy-egy kis vihart, de sok ideje annak, amikor elvekért harcoltak itt a pártok.

Most, mikor a függetlenségi 48-as part kezd bontogatni zászlóit, amikor a Szélpárti egyik képviselő ellen a Kossuth párti Mukits Simon lép fel, amikor mindegyik a maga és pártja elvenek diadaláért készül harczba állani: kellemetlenül esik megemlíteni azt az affért, amely Vojnich Sándor országgyűlési képviselő, Mukits Simon függetlenségi képviselőjelölt és Vojnich Gyula ügyvéd között merült fel.

Igaz, hogy csendben, papiroson, egyszerű nyilatkozatokkal intéződött el ez a félig meddig politikai párbaj, de a régi, az ádallan személyi harcz előjelét merjük sejteni ebből a szerencsésen végződött afférból is.

Ha már most így előre állítják az ügyeket, ha már most felhasználnak minden módot, eszközt egymás megrontására, ha már most a párbajkodex paragrafusaival harcolnak az — elvekért, mi lesz aratás után, újbor idején a választások előtt közvetlen és minő ádáz harcz fog dölni a választáson?

Nem elvek harcza, de személyek háboruja lesz az, amelynek nagyon kétséges értékű haszna lesz.

Az afférről következőkben számolunk be:

Megirtuk már, hogy dr. Vojnich Gyula feljelentést adott be Széll Kálmán miniszterelnöknek Mamuzsich Lázár polgármester ellen azért, mert a városi lőkönnyekbe a betekintést nem engedte meg. Ezt a feljelentést dr. Mukits Simon és Mamuzsich Agoston is aláírták. A feljelentés úgy kezdődik, hogy négy ellensége van Szabadkán Széll Kálmánnak, a négy közül egyiknek ifj. Vojnich Sándor országgy. képviselőt jelölték meg akiről azt mondták, hogy „megrogzott Bánffy párti.“ Vojnich Sándor sertőnek találta ezt a kifejezést azért is, mert a legutóbb kiadott beszámolójában feltétlenül Széll hívének vallotta magát, a feljelentésben foglalt kifélt tehát úgy vette, mintha beszámolójában foglalt politikai álláspontját a valóságnak meg nem felelőnek tüntette volna fel beszámolójában.

Ifj. Vojnich Sándor provokálta dr. Vojnich Gyulát és Mukits Simont.

Mindketten kijelentették, hogy Vojnich Sándort egyéni becsületében megsérteni nem akarták, de ha mindennek daczára ragaszkodik a fegyveres elégtételhez, készek azt megadni.

Vojnich Sándor segédei felük nevében kijelentették, hogy ezek után a fegyveres elégtételtől elállanak.

Az úgy tehát békés uton fejeződött be.

Az ipariskolai bizottság figyelmébe.

Az ipariskolák számára kiadott „szervezet“ értelmében ezen iskolák tanítói minden 3 évben újra választandók s illetve a tantestület újra alakítandó lévén, — a választás 1900. évi október hó 20-án ejtetelt meg.

Eme választást a kir. tanfelügyelő a „szervezet“ 53. §-ának melőzése miatt, — néhány pályázó pedig egyes tanítóknak; akiknek már több más mellékálásuk van s így az ipariskolábau kötelmeknek eleget nem lehetnek, — éppen emiatt megfélebbezték.

A nagym. közoktatási miniszterium a lapunkban szóról-szóra leközölt felebbezésnek helyt adva, — mult évi nov. hó 26-án kelt 83638. sz. rendeletével a választást megsemmisítette; de tekintve a tanév előre haladottságát, az új választást az összes iparisk. állásokra a tanév befejezése után, azaz a most folyó július havára rendelte megtartani.

Az iparisk. bizottság tehát új választás előtt áll.

Az iparostanonok és az iparoktatás érdekében egyet-mást a választás előtt el kell mondanunk.

Ezuttal nem terjeszkedünk ki a pályázókra, illetve a kvalifikáció kérdésére, mert elvégre minden pályázó képe.iffel bírván, ez alapon

megválasztható; de igenis szóvá lesszük az ipariskolai igazgatóság kérdését.

Nagyon komoly kérdés ez s a közügy érdekében érdemes vele foglalkozni.

Első sorban felhívjuk a bizottság és a kir. tanfelügyelő figyelmét, vajjon a 4529/354/898. sz. határozattal megválasztott mostani igazgatónak az igazgatásért jogosan jár-e 400 korona évi tiszteletdíj?.. Azaz vajjon van-e joga a bizottságnak külön díjazott igazgatót választani?

Vajjon mikor lett az ipariskolai igazgató állás a tanítóitól elkülönítve és tiszteletdíjjal összekötve?

A városi számvevősnél ugyanis elfordul egy ilyen is: „Ipar- és kereskedelmi iskolák.“ Ez nem helyes, mert e két rendbeli iskolának külön-külön szervezete van; de a multban indokolt volt azért, mert az ipar- és kereskedelmi iskolák igazgatása egy kézben volt összehozva.

Budanovics Antal volt a szóban forgó iskolák igazgatója, aki az ipariskolai igazgatásért semmi díjat nem kapott, tehát az igazgatói állás tiszteletbeli, fizetésnélküli állás.

Most nevezett igazgató 1898-ban 2124. sz. beadványával lemondott az ipariskolai igazgatásról, mire Petonszky József jelentést tett, hogy utalványozzának neki 400 korona tiszteletdíjat, azon 400 koronát, melyet Budanovics a kereskedelmi iskolai igazgatásért huzott.

A tanács kiutalta Petonszkyknak a tiszteletdíjat, miről értesülvén az előd, sietett tiltakozni ez ellen, beadványában azt hangsúlyozván, hogy ő mint keresk. igazgató kapja a 400 koronát, de nem az ipariskoláért, mert utóbbinál díjtalanul szolgált.

Erre a számvevőség azt mondta „sebj“, s oly véleményt adott, hogy Budanovicsnak 400 korona tiszteletdíja *épségben hagyatik*; de Petonszkyknak is 400 korona utaltatik ki. (16042/1892. sz. a.)

Nem folytatjuk tovább, rábizzuk az olvasók ítéletére, vajjon elkülönített, fizetéses állás-e az iparisk. igazgatóság?

Mi nem vádolunk senkit, de a közönségnek joga van azt tudni, mi van ezzel a homályos ügygyel; az iparisk. bizottságnak pedig köteleessége tájékozódni.

Mellesleg meg kell jegyezniük, hogy ha teljes szabályszerűséggel jutott a mostani igazgató a 400 korona tiszteletdíjhoz, akkor is ez a város részéről pénzpocekolás; mert az ipariskolai igazgatással alig jár valami munka s ez semmi arányban sem áll a tiszteletdíjjal.

Ezt a munkát akármely más tanító teljesen díjtalanul kész elvállalni; mert hisz a tanulók felvétele testületileg történik s az igazgató évközben néhány bizonyítványt állít ki a felszabadulandó inasoknak s heterjeszti a

mulasztók jegyzékét. De hát más tanító minden hóban állít ki 60—100 értesítőt s ugyanannyi évvégi bizonyítványt, azonkívül pedig minden két hétben kiírja a mulasztókat, tehát 10-szer annyi munkát végez, mint az iparisk. igazgató s ezért egy fillért sem kap tiszteletdíjúl.

Menjünk tovább: az ipariskolai bizottságnak módjában áll meggyőződni arról, hogy a mostani igazgatónál milyen keserves nehezen jutnak az inasok bizonyítványhoz. Tessék beidézni a felszabadított segédek s meggyőződhetnek, hogy némelyik 3—4-szer is kapott terminust, hogy „gyere őcsém máskor”.

Végül nem hagyhatjuk említet nélkül, hogy a lefolyt tanévben iskoláinkat az országos iparisk. felügyelő Mártonffy Márton meglátogatván, — a tapasztaltak felett teljes megelégedését fejezte ki.

Vonja le ezekből a t. Bizottság a következtetéseket s járjon el az új választásnál úgy, ahogy nem az egyesek, hanem az iparoktatás érdekei megkövetelik.

X.

Különfélék.

— **Beiratkozások a szegedi állami felső kereskedelmi iskolába.** A szegedi állami felső kereskedelmi iskolában a folytatólagos beírások szept. hó 1. 2. 3 és 4-ik napján tartatnak meg. Mivel mind a három osztály párhuzamos, a felvétel mind a három osztályba fennakadás nélkül eszközöltek. Az igazgatóság készséggel választ minden levélbeli megkeresésre.

— **Kenyer és zab szállítás.** A folyó évi őszi fegyvergyakorlatok tartama alatt a m. kir. honvéd csapatok részére szükségelt kenyér és zabnak szállítás útján való biztosítása iránt folyóévi július hó 30-án d. e. 10 órakor a m. kir. lugosi 8. honvéd gyalog ezred kezelőtiszt irodájában Lugoson bizottsági tárgyalás fog megtartani. Tajékoztatás, az-e célra kibocsátott hirdetmények — valamint a „Szállítási feltételek füzeté” szolgálhatnak, melyek a hivatalos órák alatt érintett irodában betekintethetők s onnan utóbbi kívánatra értesítés mellett esetleg posta útján is megszerezhető.

— **102 százalékos pótdadó.** O-Becse községnek költségvetését tárgyalta nemrég Bács-megye törvényhatósági bizottsága, mely most végleg megállapított. A költségvetés szerint a hány 279.016 kor. 43 fill.-t tesz ki, mely összeg 102 százalékos pótdadóban vettetik ki. A súlyos termés és ros gazdasági viszonyok között nehéz lesz ezt az óriási pótdadót beszédni anélkül, hogy a község polgárait tönkre ne tegyék. Szegény O-Becse, nálunk is elég nagy a pótdadó, de azért nem cserélnek az ó-becseiekkel.

— **Panasz egy bácskai jegyző ellen.** Bosnyák János bezdáni jegyzőről van szó, aki erősen lepett fel a hatósági mulasztások ellen községének vitális érdekében. A tényállás a következő: Kis-Közszegen és Bezdán között közlekedő s a helyi főhercegi uradalom tulajdonát képező közkomp tarifáját Bosnyák János bezdáni jegyző túlmagasan találván, ez ellen panaszszal élt és miután többszöri sürgetésére sem történt ez ügyben intézkedés, kiméletlen hangon írott kérelmet intézett a kereskedelmiügyi miniszterhez, aki a beadványt elintézésé végett elküldte Baranya vármegye közigazgatási bizottságához. Itt konstatálták hivatalosan, hogy tény, miszerint mulasztás történt, az is tény, hogy az illető előadóra rendbirságot alkalmaztak, —

de mindez által úgy vélekedtek, hogy nem lett volna szabad a jegyzőnek oly erőlyes a gorombasággal határos hangot használnia sőt, gyanúsítani; ezért tehát telirt a miniszterhez, hogy a jegyző elleni megtorlásról intézkedjék. Mi előismerésünket nyilvánítjuk a jegyző tetteiért, mert ha nem használ erőlyes kiméletlen hangot beadványában, bizonyára az ad acta tették volna ismét és a közönség még mindig ki lenne téve a főhercegi illetve komp bérítője megsarcolásának, a bácskai közlekedés és kereskedelem mérhetlen nagy kárára. Így pedig Bosnyák jegyző főérdeme az, hogy a komp tarita 50%-al lett redukálva.

— **A majom színház szombaton igen érdekes műsorral kezdte meg előadását a színházterén.** Nagyon érdekes program szám a 15 majom nagyszabású étkezése. Négy kutya és négy majom pompásan tánczol a „Parasztbecsület” dallamára. Azonkívül a magas iskolá a la Renz is szerepel a műsorban, még pedig egy kutya és egy majom által bemutatva. Úgyes a különféle kutyák dresszirozása is, valamint különösen a lombardi pókkutyák productiója. Érdekes mutatványokat csinál Fido és „Barandinó” a létrán és Töm az idomított disznó a magas és alacsony iskolában. Helyre kis apróság az amerikai posta is, melyeket kutyák és majmok parodizálnak, — továbbá az üveggula, melyet egy kecske mutat be. Mulatságos az „Annuska” sétája is, — előadva két disznó által, hasonlóképen úgyes a szimuláló kutya. Kéndkívül érdekes a kutyák és majmok kötélátcaza, — az a bohóság meghatározottan kacagató, mely Pompador kedvencét és az ostoba szolgát mutatja be. Még majmoknál is ritka az a gyors hajlekonyaság, melyet a braziliai majmok árulnak el, melyek a kötélén jobbra-balra ugrálnak és halálugrásokat (saltó mortale) produkálnak és nem utolsó dolog a szőke majom mutatványa a léggömbbel. Az előadás befejezéséül némajátékokat mutatnak be és pedig a változatosság kedvéért mindig másikat. Egyszer egy nagy majom némajátékokat, másszor a sebastopolai útközetet, a konstantinai háborút, törvényszéki termet stb.-t mutatják be. — Ünnepe- és vasárnapokon 3 előadás szokott tartatni változatos programmal, melyet a közönség meleg pártfogásába ajánlunk.

— **Megvagdalt ember.** Topolyán a legutóbbi országos vásár előestéjén alaposan berugott Bencsik Péter odaváló lakos és az egyik lazikonyhában ülő rendőröket szidalmazta és gúnyolta, a rendőrök utána mentek, s hogy mi és hogyan történt, az a vizsgálal esz hivatva kideríteni, de annyi tény, hogy Bencsik mutatújjának hegyét levágtak karddal és fejét összevagdosták. A két rendőr Péter Mihály és Szirák Pal tagadásban vannak. Mintkettő fel lett függesztve és ellenük az eljárás megindítva.

Egy tiszt a közös hadseregbeli rak-tártól, (az új honvéd laktanya mellett) a Nemzeti Szállóig levő uton egy arany gyűrűt brillant kövel elveszített.

A megtaláló kéri a gyűrűt a 86. gyalogezred hadkiegészítő parancsnok-ságánál átadni.

Mivel ezen gyűrű egy emlék, a megtaláló nagy jutalomban részesül.

Kőművesek sztrájkja.

— Saját tudósi önkéntől. —

A munkások sztrájkja napirenden van, majd egyik, majd másik iparág munkásai szüntetik meg a munkát. Az ok rendszerint vagy a csekély napibér, melyből a szegény munkás családját fenntartani nem képes; vagy a munkaidő nagysága.

Ma a szabadkai kőművesek sztrájkjáról kell hírt adnunk, akik a szegedi uton épülő honvédhuszár laktanyán dolgoznak vagy már 8 hét óta. Mintegy 65 kőműves munkás hagyta ma félbe a munkát.

A munkások ma reggel, mielőtt a munkához fogtak volna, megjelentek Moleczer Károly vállalkozó előtt, aki azt kívánja, hogy a munka naponként d. e. 5 óra előtt megkezdessék s este 1/2 8 óráig tartson a munkaidő, tehát körülbelül napi 12 órai munkaidő követel. A munkások ily hosszú munkaidő ellen protestálnak, mert ez teljesen elcsigázza őket. A munkások kívánsága tehát az, hogy a munkaidő reggeli 6 órától este 7 óráig tartson.

Emellett a munkások keveslik a napidíjat is, mely egyénekenként 1 frt 10 krtól legfeljebb 1 frt 40 krig terjedt s e helyett az a kívánalmuk, hogy őket óránként fizessék, és pedig egy órára 15 krt.

A sztrájk be van jelentve a rendőrkapitányságnál.

E sorok írásakor még semmi egyezkedés sincs.

Ugy hírlik, hogy az izraelita templom építésénél levő munkások is sztrájkolni szándékoznak.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A „Népszava” jul. 14-iki számában „Brutális hentes” cím alatt egy, üzleti jó hírre nem önkretélettel célzó és valószínűség szerint piszkos konkurrenciából eredő förmérvény jelent meg, mely elejétől végig légből kapott gyalázatos hazudozás és aljas rágalom. A becsületsértési és rágalomzást pert megindítottam.

Szabadkán, 1901. július 15-én.

Pécsics Ferencz
hentes mester.

* E rovat alattikéért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.

Ma hétfőn jul. hó 15-én

a színházterén levő

világhírű

123 négykezdő és négylabú erőművész.

123 négykezdő és négylabú erőművész.

majom színházban

nagy előadás

Kezdeté este 1/2 9 órakor.

Majmok, kutyák, kecskék, disznók és kakasok kitünően idomítva.

Bővebbet a falragaszok

Spinettó József,
igazgató.